

Új otthonba költözött a kalocsai Tomori Pál Városi és Főiskolai Könyvtár

Az elmúlt két év gyökeres változásokat hozott a kalocsai városi könyvtár életében. 2006. március 1-jétől önálló jogi személyiségű intézményként biztosítja a könyvtár a kalocsai Tomori Pál Főiskola oktatói és hallgatói szakkönyvtári ellátását. A feladatbővülés idején már köztudott volt, hogy a könyvtár hamarosan új épületbe fog költözni, hiszen a korábbi szűkös elhelyezés lehetetlenné tette volna az újabb feladat maradéktalan ellátását. A könyvtár átalakulásával egy időben megkezdődött az új könyvtárnak kiszemelt épület átalakítási terveinek elkészítése. (L. Könyvtári Levelező/lap 2007. 2. sz. 18–9. p.)

A könyvtárt az önkormányzat a városi kórház mellett lévő rendelőintézet újabb, 1980-ban épült kétemeletes szárnyában kívánta elhelyezni. Az elmúlt években a kalocsai kórház több milliárdos felújításon és átszervezésen ment keresztül. A rekonstrukció során a rendelőintézet kétemeletes szárnyában működő szakrendelések a felújított kórházban kaptak helyet. A csaknem teljesen kiürült épületszárnyban csak két háziorvosi rendelő és a védőnői szolgálat maradt, amelyeknek már könnyen találtak helyet.

A tervezéssel megbízott építésszel és a statikussal a tervezés folyamatában végig szoros kapcsolatban álltam. Elmondtam a könyvtári funkció minél teljesebb megvalósításából fakadó kívánságaimat, amiket a tervezők a legmesszebbmenőkig teljesítettek. Mindössze néhány kisebb esetben kellett lemondani az eredeti elképzelésekről az épület szerkezeti adottságai miatt, de ezek a kompromisszumok vállalhatók voltak. Az így kialakított tervek megvalósítása kb. 37 milliós költséggel volt lehetséges. Ehhez járult még a valamivel több mint egymillióba kerülő telekommunikációs és számítástechnikai integrált hálózat kiépítése, ami egyaránt alkal-

mas számítógépes, telekommunikációs és kábel-tévés összeköttetésre. A hálózaton kb. ötven munkaállomás létesítésére van lehetőség. A tervek és a költségvetés elkészítése után került sor a források biztosítására. A városi önkormányzat eredetileg tíz százalék önrész biztosítása mellett a bekerülési költség kilencven százalékára adott be pályázatot a Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanácshoz. Különböző nehézségek leküzdése után 26 milliót nyert a város, a hiányzó 11 milliót pedig saját forrásból fedezte.

Az átalakítandó épület alaprajza viszonylag egyszerű volt. A 24 × 14 m méretű, téglalap alakú területet egy 4 m széles váróhelyiség osztotta ketté. Ebből a helyiségből nyíltak a különböző méretű rendelők és a vizesblokk. Az új és a régi rendelőintézeti épület közé épült a lépcsőház, ami egyben az átjárást is biztosította a két épületszárny között.

Az átépítés során a rendelők közötti, valamint a váróhelyiség és a rendelők közötti közfalakat eltávolították. A vizesblokkok mögé kerültek a szolgálati helyiségek. Igyekeztünk minél nagyobb, egybefüggő olvasói tereket kialakítani. Így a földszinten 244, az első emeleten 146 és a második emeleten 179 m² nagyságú, egybefüggő olvasói tereket sikerült létrehozni. A földszinti olvasói térbe került a kölcsönözhető dokumentumállomány, az első emeleten kaptak helyet a helyben használható állományrészek (olvasóterem, folyóirattár, hangtár, helyismerteti gyűjtemény), a második emelet a gyermekkönyvtaré. A kiszolgáló helyiségek közül a földszintre került egy vegyes raktár, egy teakonyha és az olvasószolgálat irodája. Az első emeleten kaptak helyet az igazgatói iroda és az állománygyarapítás, katalógusszerkesztés. A második emeletre került a gyermekkönyvtáros szobája és egy könyvraktár. Az épület akadálymentesítésére épült a főbejáratnál egy öt százalékos emelkedésű rámpa. Az épület szerkezeti adottságai miatt a lépcsőház mellé nem lehetett személyfelvonót építeni, így az emeletek közötti kerekesszékes közlekedést egy hernyótalpas lépcsőjáró szerkezettel biztosítottuk. Mozgáskorlátozottak számára két WC

származik még néhány berendezési tárgy is (számítógépasztalok, faliszekrények, fogasok stb.). A régi asztalok felülete már eléggé elhasznált, ezeket laminált parketával sikerült az építkezés alatt felújítani. Az új épület szőnyegezésére az önkormányzat külön biztosított százezer forintot, amit a könyvtár saját fűtési költségmegtakarításából megtoldott további ötvenezer forinttal. Az ülőbútorok többsége, sajnos, cserére szorul. Az átépítés folyamán a kivitelező különböző okok miatt csúszott a határidővel, így a költözködés is vontatott lett. A régi könyvtárhelyiségekben előre ládába csomagoltuk a könyveket és aszerint elkülönítve tároltuk őket, hogy az új épület melyik szintjére kerülnek. A sorszámozott ládákból lévő állományrészeket külön tartottuk nyilván, és a költözködéskor így különösebb zavarok nélkül lehetett kialakítani a raktári rendet. A költözködéshöz nyolcszáz faládát használtunk, amelyekbe kb. huszonöt–harminc kg súlyú könyvet lehetett pakolni. Számításaink szerint az átszállított dokumentumok súlya hatvan és hetven tonna között lehetett, ezt a könyvtárosok kétszer mozgatták meg. Először amikor ládába tették, majd amikor kivették őket. A ládák és a bútorok mozgatásához és szállításához az önkormányzat megfelelő számú közmunkást és szállítóeszközt biztosított.

épült. A szűkös költségvetés nem tette lehetővé a berendezések (könyvespolcok, bútorok stb.) cseréjét, ezért a régi könyvtáráépületekben használt berendezések kerültek az új épületbe. Az épület bepolcozásánál figyelembe kellett venni a főiskolai könyvtári ellátásból eredő állománygyarapításnak és a főiskolai jegyzetek elhelyezésének helyigényét is. A régi könyvespolcok nem voltak elegendőek, ezeket az egyik megszűnt kalocsai honvédségi könyvtár berendezéséből pótoltuk. (A könyvespolcok túlnyomó része Merabona rendszerű, a honvédségi polcok egy-, két- és háromszatú, fából készült polcok. A raktárakba Dexion-Salgó polcok kerültek.) Ugyanebből a forrásból

tott dokumentumok súlya hatvan és hetven tonna között lehetett, ezt a könyvtárosok kétszer mozgatták meg. Először amikor ládába tették, majd amikor kivették őket. A ládák és a bútorok mozgatásához és szállításához az önkormányzat megfelelő számú közmunkást és szállítóeszközt biztosított.

Az új épületben teljesen ki kellett cserélni az elektromos hálózatot. A fűtési rendszert jelentősen át kellett alakítani, ami elsősorban a fűtőtestek áthelyezését jelentette. Legkisebb mértékben az ivóvíz- és a szennyvízcsatorna-hálózatot kellett módosítani. Az elektromos áramot, az ivóvizet és a fűtési energiát a könyvtár a kórháztól kapja, ugyanúgy, mint korábban, amikor rende-

lőként működött az épület. A korrekt elszámolás a beépített almérők leolvasása alapján történik. Csak a telekommunikációs berendezések (telefon, internet, kábeltévé) csatlakoznak közvetlenül a szolgáltatókhoz.

A könyvtárban hét könyvtáros és egy takarító dolgozik. Korábban is ennyi volt a létszám, de a több szolgáltatóhely miatt a munkaszervezés eléggé nehézkes volt. Az új épületben rugalmas munkaszervezéssel lehet megoldani a szolgáltatások zökkenőmentes működését.

Az új könyvtárépület építése és a költöztetés 2007. november végére készült el. A hivatalos átadás 29-én volt. A városi önkormányzat az új könyvtárban tartotta aznap közgyűlésének első napirendi pontját, amely a könyvtár átadása volt. Az átadásra meghívták a tervezőket, a kivitelezőket és a költöztetők képviselőit. A munkatársak és az olvasók néhány hónapos ismerkedés, belakás után hamar megszerették az új könyvtárt, amely jóval kulturáltabb és modernebb körülményeket biztosít az ott dolgozók és a használók számára.

Asbóth Miklós

Nyugdíjas könyvtáros a Wikipedia magyar híressége

A magyar Wikipedia-közösség aktív tagja *Pataki Márta*, a leghíresebb magyar on-line enciklopédista. A tízmilliomodik Wikipedia-szócikk szerzője 1943-ban született. Művelődéstörténész, könyvtáros, a sajtótörténet doktora. Szegeden él és a személyi számítógépek hőskorában, a nyolcvanas évek első felében vette az első gépét. A közösségi lexikon magyar változatának nagyjából 300 fős szerkesztőgárdájához nyugdíjazása után, 2007 elején csatlakozott. Több tucat szócikket írt már, és ezernél is több bejegyzés szerkesztésében működött közre.

A tudástár magyar változata a <http://hu.wikipedia.org/> címen működik 2003 óta. A szócikkek száma már 91 ezer felett van, és az állomány bővülésének üteme alapján a százazredik magyar nyelvű címszó megszületése idén tavasz végén, nyár elején várható. *(Forrás: MTI)*

Iskolai könyvtárosok írják

Élménybeszámoló a Bod Péter Könyvtárhasználati versenyről

Ebben az évben abban az élményben lehetett részem, hogy részt vehettem a Bod Péter könyvtárhasználati verseny döntőjében mint zsűritag.

Hogy miért is volt ez öröm számomra? Azért, mert sok lelkes és jól felkészült fiatal láthattam, akik magabiztosan használták a könyvtári eszközöket. Jó volt találkozni a felkészítő tanárokkal, akik talán jobban izgultak, mint diákjaik.

A budapesti döntő írásbeli és szóbeli megméretésén megtapasztalhattam, hogy egy jól átgondolt és előkészített verseny mennyire jól működik, zökkenőmentesen, flottul zajlanak az események.

A versenyzők két rangos évforduló témájából készültek. A reneszánsz és a Nyugat köré cso-

portosították a szervezők a kérdéseket. Az írásbeli feladatlap változatos, ötletes kérdései sokféle területen vizsgálták a fiatalok felkészültségét. Történelmi események sorrendbe állítása, művészeti, építészeti alkotások helyszínének megállapítása szerepelt a feladatok között. Mátyás király kortársainak ismeretéről, a történelmi korszak eseményeiről, földrajzi, valamint könyvtári gyakorlati ismeretekről számot adó kérdések is szerepeltek a tesztapon.

A tesztlap összeállítóinak gondosságát, precizségét dicséri a megoldási kulcs elkészítése, melynek segítségével könnyen és gyorsan lehetett értékelni a feladatlapokat.

Az is tetszett, hogy a felkészítő tanárok elkísérték diákjaikat. Amíg a gyerekek dolgoztak, a tanárok hasznos programon vehettek részt. Az írásbeli ideje alatt fontos szakmai kérdésekről előadást hallgattak, tapasztalateserét folytattak, a szóbeli időpontjában pedig könyvtárlátogatást szervezett számukra a Fővárosi Pedagógiai Intézet munkatársa, *Hock Zsuzsanna*.